

TÍÐARGREIN

Dýrmettur fongur hjá ættargranskarum

Mathias Lassen hevur í fleiri ár totast við at greiða sína ætt, og nú letur hann úr hondum stórverk um ættina. Í bókini er ættartalva á fløgu, sum hevur meir enn 6000 eftirkomarar í beinari linju eftir 6 streingjum og 13.000 nøvn í talvuni. Ein sjaldsama stórir fongur hjá ættargranskarum.

Jonhard Mikkelsen

– Frá ungum árum havi eg havt áhuga í ætt yvirhøvur. Mamma mín tosaði ofta um ætt sína, og minnst eg væl nógv av tí, sum hon fortaldi, bæði um nøvn og um ymiskar hendingar, mest um vanlukkur bæði á sjógvi og landi. Hetta hevur drigið meg inn í ættargranskingina, ikki tí at eg bara vildi kanna vanlukkur og ymiskar hendingar, men meiri at fáa greiðu á spurningin “hvør ert tú?”

– Ættin hjá mammu míni er av donskum uppruna, og tá fleiri av skyldfólkunum fluttu til Danmarkar sum ung og búsettust har, var tað eitt stórt tak at fara undir at leita hesi skyldfólk upp. Niels Lassen Holm, prestur í Norðstreymoy, er forfaðir okkara, men mamma mín talaði ongantíð eitt einasta orð um henda prest, hon segði, at mamma hennara vildi ongantíð hoyra talan um prestin. So okkurt forvitnisligt hevur verið við honum.

– Eg væntaði ikki at koma langt við at finna skyldfólkini, og allarminst í Danmark, men hetta vísti seg at bera væl til, tá eg fyrst fekk fatur í endanum úr ymsum blaðgreinum, bókum, kirkjubókum og fólkataljingum.

– Tað hevur eydnast mær at byggja upp eina ættartalvu, sum hevur sína byrjan í 1726 í Norðurjútlandi, eina familju, sum hevur sín uppruna í Højer í Suðurjútlandi og røkkur aftur til Troels Winther í 1426.

– Í øllum hesum kanningararbeiði er ein hópur av skrivligum tilfari komið undan kavi, sum eg ikki havi lagt inn í ættartalvuna, men í staðin gevi út í bók fyri seg. Søguliga tilfarið fevnir víða um vinnulív í Føroyum, vanlukkur á sjónum, fangar og frælsisstríðsmenn, kendar

persónligheitir í Weihe ættini o. a. m.

Um eftirkomararnar eftir Niels Lassen Holm og báðar konurnar ber til at siga so mangt. Eitt, sum er eyðkenniligt, eru bæði tónleikagávur og ansur fyri handli og vinnu. Til dømis eru tónaskøldini Petur Alberg og Hans Jacob Højgaard báðir eftirkomarar eftir Niels Lassen Holm í seinnu giftu. Petur Alberg, ið smíðaði lagið til tjóðsangin, og tónasmiðurin Hans

Jacob Højgaard, sum hevur ríkað Føroyar við vøkrum sangløgum. Eisini tónlistarmaðurin Hans Peter Arvesen í Kjøpinhavn er eftirkomari frá seinnu giftu, hann hevur gjørt lög til fleiri føroyskar sangir og sálmar. Vit síggja framvegis fleiri evnarík tónlistarfólk, sum t. d. Eivør Pállsdóttir, Gunnar Mikkelsen, Petzy Tvørfoss og systkini Urd, Øssur og Niclas Johannesen sum eru eftirkomarar frá fyrri giftu. Men serliga er tað

Mathias Lassen

vinnan, sum sermerkir eftirkomarar frá fyrri giftu. Til dømis eru báðir teir kendu vinnulívsmennirnir Christian Holm og D. P. Højgaard eftirkomarar frá fyrri giftu.

– Alt byrjaði við einum brævi, skrivað til Jens Jacobsen í Kvívík, ommubeiggja mín, frá Preben Alberg Holm, Charlottenlund, hann vildi fáa greiðu á síni familju og hevði funnið út-av, at familjan kom úr Føroyum. Eg fekk eitt avrit av brævinum frá mammu míni í 1977. Eg fór so at ganga til ættargransking hjá John Davidsen, og síðan havi eg granskað og savnað greinar og ymist um henda prest í Kvívík. Í 2008 gjørdi eg av at flyta til Danmarkar og granska haðan. Nógv tilfar kundi eg finna við at ferðast í landinum, tosa við fólk og vitja ymisk arkiv í landinum og kirkjur. Í Føroyum havi eg granskað á landsskjalasavninum og á landsbókasavninum.

Niels Lassen Holm

Verkið sprettur úr manninum Niels Lassen Holm, presti í Norðstreymoy 1807 til 1839.

Hann hevði verið kapellanur í ymiskum kirkjum í Norðurjútlandi frá 1797 til 1807, áðrenn hann kom til Føroya. Maðurin verður í hesum verki lýstur út frá veruligum tilburðum og ikki gitingum, skrivliga tilfarið lýsir, hvør hesin maðurin er bæði við góðum og ringum.

Niels Lassen Holm kom til Føroyar í 1807, tí at hann ikki fekk prestastarvið í Skyum sókn eftir verfaðir sín. Orsøkin til, at hann ikki fekk embætið, var, at hann hevði gjørt dóttur prest við barn. Tey giftust enntá sama dag, sum hon átti teimum son.

Í Føroyum røkir hann eisini prestastarvið í Vágum, tí eingin prestur fekst til kallið har frá 1811 til 1817 og aftur frá 1819 til 1822, og har kemur hann til ilnar við Jørgensen prest um leysafæið í Jansagerðið og Kálvalið. Fæ, ið hann hevur keypt frá undanprestinum, sum ikki tók nakað góðs við sær, tá ið hann fór av landinum.

Og søguni vantar sanniliga ikki dramatikk. Konan Marin hongdi seg, eftir at tað var greitt, at ein av arbeiðsgentunum var upp á vegin, og at Holm var pápi at barninum. Hetta sama árið hvarv ein sonur teirra í Kvívík 10 ára gamal og varð ongantíð funnin aftur.

Umframt stóra søguverkið hevur Mathias eisini latið úr hondum eina prædikubók við prædikum eftir Niels Lassen Holm

Bókin, sum varð funnin í einum sjatolli, er handskrivaðar prædikur, sum Holm prestur hevur skrivað við gotiskari skrift fyri meiri enn 200 árum síðani. Prædikubókin sigur okkum, hvussu ein prestur skrivaði sínar prædikur fyri 200 árum síðani, og hevur tí fyri summi áhugavert søguligt virði.

